

A ס"ד

Intro

Today we will Be"H learn פ"ד of מציעא דף פר. Some of the topics we will learn about include:

שופריה דחכמים

The Gemara lists several Sages who were exceptionally beautiful.

עין הרע

The Gemara cites sources that the descendants of יוסף הצדיק are protected from the effects of an evil eye.

רבי יוחנן וריש לקיש

The Gemara recounts the relationship between רבי יוחנן and ריש לקיש.

רבי אלעזר ב"ר שמעון

The Gemara returns to its narrative regarding רבי אלעזר ב"ר שמעון, including: יסורין

A

שופריה דחכמים

עין הרע

רבי יוחנן וריש לקיש

רבי אלעזר ב"ר שמעון

B The suffering he accepted upon himself, and

מיגנא בעליתא

He remained unburied in his attic for many years, and many miracles ensued.

שלשה ענוותנין

The Gemara describes three exceptionally humble people.

B

מיגנא בעליתא

שלשה ענוותנין

1 So let's review...

The Gemara describes the considerable weight of רבי אלעזר ב"ר שמעון
And רבי ישמעאל ברבי יוסי

Therefore, a noblewoman once challenged them and said; בניכם אינם שלכם
You could not have fathered children, because you cannot engage in marital relations.

Although we have a principle אל תען כסיל כאולתו
Do not answer foolish questions;
They proceeded to rebut her arguments in detail, שלא להוציא לעז על בניהם
In order not to cast aspersions on their children's lineage; and indeed Tosfos adds; אלו דברם נכתבו
אלו דברם נכתבו שלא להוציא לעז על בני אדם שהם כך
The Gemara records this entire discussion for the same reason.

The Gemara now discusses particularly beautiful people: אמר רבי יוחנן
אנא אישתיירי משפירי ירושלים
I am the sole survivor of the beautiful families of Yerushalayim.

Although the Gemara elsewhere lists the exceptionally beautiful Sages: שופריה דרב כהנא
מעין שופריה דרבי אבהו
The radiance of רב כהנא resembled that of רבי אבהו;
שופריה דרבי אבהו
מעין שופריה דיעקב אבינו
רבי אבהו's radiance resembled רבי אבהו;
שופריה דיעקב אבינו
מעין שופריה דאדם הראשון
רבי אבהו's radiance resembled אדם הראשון
ואילו רבי יוחנן לא קא חשיב ליה
And רבי יוחנן is not mentioned among them?

The Gemara explains הדרת פנים לא הוהי ליה
הדרת פנים לא הוהי ליה
רבי יוחנן's countenance was lacking, because he had no beard.

1

The Gemara describes the considerable weight of רבי אלעזר ב"ר שמעון - רבי ישמעאל ברבי יוסי

A noblewoman challenged them and said; בניכם אינם שלכם

Although we have a principle אל תען כסיל כאולתו
Do not answer foolish questions;

They proceeded to rebut her arguments in detail, שלא להוציא לעז על בניהם
In order not to cast aspersions on their children's lineage;

And Tosfos adds אלו דברם נכתבו
אלו דברם נכתבו שלא להוציא לעז על בני אדם שהם כך
That the Gemara records this entire discussion for the same reason.

BEAUTIFUL PEOPLE

אמר רבי יוחנן
אנא אישתיירי משפירי ירושלים
I am the sole survivor of the beautiful families of Yerushalayim.

שופריה דרב כהנא
מעין שופריה דרבי אבהו
שופריה דרבי אבהו
מעין שופריה דיעקב אבינו
שופריה דיעקב אבינו
מעין שופריה דאדם הראשון

ואילו רבי יוחנן לא קא חשיב ליה
And רבי יוחנן is not mentioned among them?

The Gemara explains הדרת פנים לא הוהי ליה
הדרת פנים לא הוהי ליה
רבי יוחנן's countenance was lacking, because he had no beard.

2 The Gemara relates that because he was beautiful, אזיל ויתיב אשערי טבילה
 He would sit by the entrance to the מוקה, reasoning כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה לפגעו בי
 כי היכי דלהוו להו בני שפירי כוותי גמירי אורייתא כוותי
 Let the woman see me immediately after immersing, so that they will have children as beautiful and as learned as I.

The Gemara explains לא מסתפי מעינא בישא
 He was not concerned about the effects of הרע, an Evil Eye, because מזרעא דיוסף קאתינא
 דלא שלטא ביה עינא בישא
 He was a descendant of יוסף הצדיק, and thus immune to עין הרע.

This is derived from two sources:

1.
 The Pasuk says בן פורת יוסף בן פורת עלי עין
 And is read עולי עין
 He ascends above the eye.

2.
 The Pasuk says וידגו לרוב בקרב הארץ
 Comparing them to fish; מה דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין שולטת בהן
 אף זרעו של יוסף אין העין שולטת בהן
 Just as fish are not visible, the descendants of Yosef are protected from the effects of an evil eye.

2 *Because he was beautiful...*
אזיל ויתיב אשערי טבילה
He would sit by the entrance to the מוקה, reasoning כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה לפגעו בי

כי היכי דלהוו להו בני שפירי כוותי גמירי אורייתא כוותי
Let the woman see me immediately after immersing, so that they will have children as beautiful and as learned as I.

לא מסתפי מעינא בישא
He was not concerned about the effects of הרע because

מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא
He was a descendant of יוסף הצדיק, and thus immune to עין הרע.

וידגו לרוב בקרב הארץ
Comparing them to fish;
מה דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין שולטת בהן
Just as fish are not visible, the descendants of Yosef are protected from the effects of an evil eye.

בן פורת יוסף בן פורת עלי עין
And is read עולי עין
He ascends above the eye.

3 Another incident pertaining to רבי יוחנן's beauty:
 קא סחי רבי יוחנן בירדנא
 חזייה ריש לקיש
 ושוור לירדנא אבתריה
 ריש לקיש was swimming in the Jordan river, when רבי יוחנן
 who was a highwayman at the time, saw him and jumped
 in after him.

יוחנן רבי יוחנן told him
 חילך לאורייתא
 Your strength would be better put to Torah study, and he
 retorted
 שופרך לנשי
 Your beauty is more fitting for woman.
 Whereupon רבי יוחנן told him
 אי הדרת בך
 יהיבנא לך אחותי דשפירא מינאי
 If you repent, I will give you my sister in marriage, and she
 is even more beautiful.

ריש לקיש accepted, and
 אקרייה ואתנייה ושווייה גברא רבה
 רבי יוחנן taught him until he became a great scholar.

3

Another incident pertaining to רבי יוחנן's beauty:
קא סחי רבי יוחנן בירדנא
חזייה ריש לקיש
ושוור לירדנא אבתריה
רבי יוחנן was swimming in the Jordan river,
when ריש לקיש, who was a highwayman at the time,
saw him and jumped in after him.

יוחנן רבי יוחנן told him
חילך לאורייתא
Your strength would be better put to Torah study,
and he retorted
שופרך לנשי
Your beauty is more fitting for woman.
Whereupon רבי יוחנן told him
אי הדרת בך
יהיבנא לך אחותי דשפירא מינאי
If you repent, I will give you my sister in marriage,
and she is even more beautiful.

ריש לקיש accepted,
אקרייה ואתנייה ושווייה גברא רבה
רבי יוחנן taught him until he became a great scholar.

4 One day, they were disputing the Mishnah
הסייף והסכין והפגיון והרומח ומגל יד ומגל קציר
מאימתי מקבלין טומאה
When various weapons become susceptible to טומאה, and
רבי יוחנן said
לסטאה בלסטיותיה ידע
A thief knows his tools.
The ריש מהרש"א explains that he was simply yielding to ריש
לקיש's superior knowledge in this area. However, ריש לקיש
was affronted, and exclaimed
מאי אהנת לי
התם רבי קרו ליה
הכא רבי קרו לי
What have I gained?
The highwaymen also called me master!
רבי יוחנן answered him
אהנאי לך דאקרבינך תחת כנפי השכינה
You have benefited, because I drew you close to Hashem.
Nevertheless,
חלש דעתיה דרבי יוחנן
רבי יוחנן was dismayed by his response.
And as a result,
חלש ריש לקיש
נח נפשיה
ריש לקיש became ill, and died.

Thereafter,
הוה קא מצטער רבי יוחנן בתריה טובא
רבי יוחנן mourned after him excessively;
וקא בכי ואמר
היכא את בר לקישא היכא את בר לקישא
והוה קא צוח עד דשף דעתיה
He would cry for ריש לקיש until he lost his mind.
בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה
The חכמים prayed for him, and he passed away.
=====

4 הסייף והסכין והפגיון והרומח ומגל
יד ומגל קציר
מאימתי מקבלין טומאה
טומאה When various weapons become susceptible to

רבי יוחנן
לסטאה
בלסטיותיה ידע
A thief knows his tools.

רש"א לקיש
מאי אהנת לי
התם רבי קרו ליה
הכא רבי קרו לי
What have I gained?
The highwaymen
also called me master!

רבי יוחנן
אהנאי לך
דאקרבינך תחת
כנפי השכינה
You have benefited,
because I drew you close
to Hashem

חלש דעתיה דרבי יוחנן
was dismayed by his response.

And as a result,
חלש ריש לקיש - נח נפשיה
became ill, and died.

וקא בכי ואמר
היכא את בר לקישא היכא את בר לקישא
והוה קא צוח עד דשף דעתיה
He would cry for ריש לקיש until he lost his mind.

בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה
The חכמים prayed for him, and he passed away.

5 The Gemara now returns to the incident mentioned in the previous Daf:

פגע ביה ההוא כובס

תפסוהו זקפוהו

רבי אלעזר ב"ר שמעון apprehended a launderer, using his brazen nature as a sign of his wickedness. After he was hung, he regretted his actions, and so

קביל עליה יסורי

He accepted suffering upon himself as atonement.

באורתא אמר להו

אחיי ורעיי בואו

In the evenings, he would welcome the pain; and

בצפרא אמר להו

זילו מפני ביטול תורה

In the mornings, he would banish them, so they would not distract him from his studies.

5 פגע ביה ההוא כובס
תפסוהו זקפוהו
רבי אלעזר ב"ר שמעון apprehended a launderer,
using his brazen nature as a sign of his wickedness.

After he was hung, he regretted his actions,

קביל עליה יסורי

He accepted suffering upon himself as atonement.

באורתא אמר להו

אחיי ורעיי בואו

In the evenings, he would welcome the pain; and

בצפרא אמר להו

זילו מפני ביטול תורה

In the mornings, he would banish them,
so they would not distract him from his studies.

6 When רבי אלעזר ב"ר שמעון was dying, he told his wife

ידענא בדרבנן דרתיחי עלי

ולא מיעסקי בי שפיר

The חכמים disagreed with my actions, and I am afraid they will not bury me properly. Therefore,

אוגנין בעיליתא

ולא תידחלין מינאי

Leave my body in the attic, and don't be afraid.

His wife later related:

לא פחות מתמני סרי

ולא טפי מעשרין ותרין שנין

אוגניתיה בעיליתא

For a period of between 18 to 22 years he lay in the attic;

כי הוה משתמטא ביניתא מיניה

הוה אתי דמא

When a hair fell out, blood would appear, because he did not decompose.

6 When רבי אלעזר ב"ר שמעון was dying, he told his wife

ידענא בדרבנן דרתיחי עלי

ולא מיעסקי בי שפיר

The חכמים disagreed with my actions,
and I am afraid they will not bury me properly.

Therefore,

אוגנין בעיליתא

ולא תידחלין מינאי

Leave my body in the attic, and don't be afraid.

His wife later related:

לא פחות מתמני סרי

ולא טפי מעשרין ותרין שנין

אוגניתיה בעיליתא

For a period of between 18 to 22 years he lay in the attic;

כי הוה משתמטא ביניתא מיניה

הוה אתי דמא

When a hair fell out, blood would appear,
because he did not decompose.

7 One time,
 ריחשא קא נפיק מאוניה
 She witnessed a worm crawling out of his ear and was
 concerned, but he appeared to her in a dream and
 explained;
 יומא חד שמעי בזילותא דצורבא מרבנן
 ולא מחאי כדבעי לי
 This is a punishment for hearing someone belittle a young
 Torah scholar, and not protesting properly.

The Gemara relates that during those years,
 אתו בי תרי לדינא
 הוו קיימי אבבא
 אמר מר מילתיה ומר מילתיה
 Litigants would present themselves at his home and state
 their claims; and
 נפיק קלא מעיליתא ואמר
 איש פלוני אתה חייב
 איש פלוני אתה זכאי
 A voice would emanate from the attic and rule on their
 case.

Eventually, they took his body to inter him next to his
 father, רבי שמעון בר יוחאי,
 אך כחיה לעכנא דהדרא לה למערתא
 But they found a serpent surrounding the cave.
 אמרו לה עכנא עכנא
 פתחי פיך ויכנס בן אצל אביו
 פתח להו
 They asked it to allow them to bury רבי אלעזר next to his
 father, and it opened for them.

7
One time,
ריחשא קא נפיק מאוניה
*She witnessed a worm crawling out of his ear,
 but he appeared to her in a dream and explained;*
יומא חד שמעי בזילותא דצורבא מרבנן
ולא מחאי כדבעי לי
*This is a punishment for hearing someone belittle a young
 Torah scholar, and not protesting properly.*

During those years,
אתו בי תרי לדינא
הוו קיימי אבבא
אמר מר מילתיה ומר מילתיה
*Litigants would present themselves at his home
 and state their claims; and*
נפיק קלא מעיליתא ואמר
איש פלוני אתה חייב
איש פלוני אתה זכאי
*A voice would emanate from the attic
 and rule on their case.*

*Eventually, they took his body to inter him
 next to his father - רבי שמעון בר יוחאי.*
אשכחיה לעכנא דהדרא לה למערתא
But they found a serpent surrounding the cave.
אמרו לה עכנא עכנא
פתחי פיך ויכנס בן אצל אביו
פתח להו
*They asked it to allow them to bury רבי אלעזר next to his
 father, and it opened for them.*

8

Thereafter,
שלח רבי לדבר באשתו
Rebbe sent a message proposing marriage to his wife, but
she responded
כלי שנשתמש בו קודש
ישתמש בו חול
You do not compare to my husband.

Rebbe then asked her
נהי דבתורה גדול ממני
אבל במעשים טובים מי גדול ממני
Granted, he was a greater scholar than I; but in good deeds
was he greater than me?

She answered
בתורה מיהא גדול ממך לא ידענא
במעשים ידענא
דהא קביל עליה יסורי
I am not familiar with your scholarship, but I do know his
deeds were greater, because he accepted suffering upon
himself.

The Gemara will pick up the narrative on the next Daf.

8

Thereafter,
שלח רבי לדבר באשתו
Rebbe sent a message proposing marriage to his wife, but
she responded

כלי שנשתמש בו קודש
ישתמש בו חול
You do not compare to my husband.

Rebbe then asked her
נהי דבתורה גדול ממני
אבל במעשים טובים מי גדול ממני
Granted, he was a greater scholar than I; but in good
deeds was he greater than me?

She answered
בתורה מיהא גדול ממך לא ידענא
במעשים ידענא
דהא קביל עליה יסורי
I am not familiar with your scholarship, but I do know his
deeds were greater, because he accepted suffering upon
himself.

9 The Daf concludes with following statement:

אמר רבי שלשה ענוותנין הן
ואלו הן

There were three truly humble people:

אבא

ובני בתירה

ויונתן בן שאול

1.

אבא

רבי שמעון בן גמליאל,

Who said about רבי's learning partner,

הוא ארי בן ארי ואתה ארי בן שועל

He is a lion the son of a lion, but you are a lion the son of a fox.

2.

ובני בתירה

As Rashi writes;

במס' פסחים שהיו נשיאים

ובשביל שראו להלל שהיה גדול בתורה ועלה אצלן מבבל

עזבו נשיאותן ומינוהו נשיא עליהן

They relinquished their position of נשיא to הלל, because they realized that he was a greater Torah scholar.

3.

ויונתן בן שאול

Dovid the son of Shaul HaMelech; who said to דוד,

ואתה תמלוך על ישראל

ואני אהיה לך למשנה

You shall be the king and I will be your second-in-command.

9

אמר רבי שלשה ענוותנין הן

There were three truly humble people:

ואלו הן

אבא - ובני בתירה - ויונתן בן שאול

אבא

1

רבי שמעון בן גמליאל

Who said about רבי's learning partner

רבי אלעזר ב"ר שמעון,

הוא ארי בן ארי ואתה ארי בן שועל

He is a lion the son of a lion,

but you are a lion the son of a fox.

בני בתירה

2

שהיו נשיאים

ובשביל שראו להלל שהיה גדול בתורה

ועלה אצלן מבבל

עזבו נשיאותן ומינוהו נשיא עליהן

They relinquished their position of נשיא to הלל, because they realized that he was a greater Torah scholar.

יונתן בן שאול

3

ואתה תמלוך על ישראל

ואני אהיה לך למשנה

You, Dovid, shall be the king and I will be your second-in-command.